

Uzasadnienie Rady: Stanowisko Rady (UE) 16/2016 z myślą o przyjęciu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013, (UE) nr 652/2014 i (UE) nr 1143/2014 oraz uchylającego dyrektywy Rady 69/464/EWG, 74/647/EWG, 93/85/EWG, 98/57/WE, 2000/29/WE, 2006/91/WE i 2007/33/WE

(2016/C 376/02)

I. WPROWADZENIE

1. W dniu 6 maja 2013 r. Komisja przedłożyła Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wyżej wymieniony wniosek, którego podstawą jest art. 43 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej ⁽¹⁾.
2. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny wydał opinię w dniu 10 grudnia 2013 r., a w dniu 13 stycznia 2014 r. Komitet Regionów poinformował Radę, że nie będzie wydawał opinii.
3. Parlament Europejski przyjął swoje stanowisko w pierwszym czytaniu w dniu 15 kwietnia 2014 r. ⁽²⁾ Stanowisko to zostało następnie potwierdzone przez nowo wybrany parlament, a na sprawozdawcę wyznaczono Antheę McINTYRE (EKR (UK)).
4. Dwa parlamenty narodowe przedstawiły opinie na temat stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności ⁽³⁾.
5. W następstwie prac przygotowawczych prowadzonych przez Grupę Roboczą ds. Zdrowia Roślin (ochrona i inspekcja), Grupę Roboczą Głównych Inspektorów ds. Zdrowia Roślin oraz Grupę Roboczą Doradców/Attaché do Spraw Rolnych/ekspertów ds. fitosanitarnych, Komitet Stałych Przedstawicieli na posiedzeniu w dniu 30 czerwca 2015 r. udzielił prezydencji mandatu ⁽⁴⁾ do przystąpienia do negocjacji z Parlamentem Europejskim.
6. W wyniku kilku spotkań technicznych i nieformalnych rozmów trójstronnych w trakcie prezydencji luksemburskiej podczas spotkania trójstronnego w dniu 16 grudnia 2015 r. ⁽⁵⁾ osiągnięto wstępne porozumienie w sprawie ogólnego tekstu kompromisowego, z myślą o osiągnięciu wczesnego porozumienia w drugim czytaniu między Parlamentem Europejskim a Radą. Kompromis ten został zatwierdzony przez Komitet Stałych Przedstawicieli w dniu 18 grudnia 2015 r. Następnie tekst został zredagowany wspólnie przez służby Komisji, Parlamentu Europejskiego i Rady, aby zapewnić, że odzwierciedla on osiągnięty kompromis.
7. W dniu 3 maja 2016 r. przewodniczący parlamentarnej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi wystosował pismo do przewodniczącego Komitetu Stałych Przedstawicieli, w którym stwierdził, że jeżeli Rada przyjmie swoje stanowisko w pierwszym czytaniu zgodnie z wyżej wymienionym tekstem kompromisowym, zaleci on, by Parlament Europejski na posiedzeniu plenarnym zatwierdził stanowisko Rady bez poprawek – z zastrzeżeniem weryfikacji prawno-językowej – w drugim czytaniu.
8. W dniu 26 maja 2016 r. Rada osiągnęła porozumienie polityczne w sprawie tekstu kompromisowego ⁽⁶⁾.

II. CEL

Ogólnym celem rozporządzenia jest podjęcie kwestii rosnących zagrożeń w sektorze zdrowia roślin, które związane są występowaniem nowych agrofagów i chorób (pochodzących z globalizacji handlu i zmiany klimatu). Zmodernizuje on również instrumenty w zakresie zdrowia roślin związane z handlem – zarówno wewnątrz UE (lepszą identyfikowalność na rynku wewnętrznym), jak i z państwami trzecimi – skupiając się na podejściu opartym na ryzyku. Lepszy nadzór i szybkie zwalczanie ognisk nowych szkodników to narzędzia, które powinny zapewnić odpowiedni poziom zdrowia roślin.

⁽¹⁾ Dok. 9574/13.

⁽²⁾ Dok. 8307/14.

⁽³⁾ Dok. 11870/13 i 12254/13.

⁽⁴⁾ Dok. 10108/15 REV2.

⁽⁵⁾ Dok. 15142/15 + ADD1, dok.15143/15.

⁽⁶⁾ Dok. 8338/16 + ADD1.

III. ANALIZA STANOWISKA RADY W PIERWSZYM CZYTANIU

1. Kontekst ogólny

W kompromisie wypracowanym przez dwóch współprawodawców zachowano cele zawarte we wniosku Komisji, a jednocześnie uwzględniono szereg zmian wprowadzonych przez Radę i najważniejsze poprawki przyjęte przez Parlament Europejski w pierwszym czytaniu.

2. Główne kwestie

Główne elementy kompromisu osiągniętego z Parlamentem Europejskim przedstawiono poniżej:

a) Zakres stosowania

Zgodnie z wnioskiem Komisji za agrofagi roślin mogą być uznawane tylko rośliny pasożytnicze.

Rada i Parlament Europejski zgodziły się, że aby pozwolić na elastyczniejsze reagowanie na istniejące i pojawiające się zagrożenia, można by w zakres stosowania rozporządzenia włączyć również rośliny niepaszytnicze, z zastrzeżeniem, że muszą one wywoływać poważne skutki gospodarcze, społeczne i środowiskowe na terytorium Unii.

b) Agrofagi priorytetowe

We wniosku Komisji wprowadzono nowe pojęcie agrofagów „priorytetowych”: agrofagi te powodują poważne skutki na terytorium Unii i na ich zwalczanie należy przeznaczyć określone zasoby unijne – oznacza to również o wiele szersze obowiązki zarówno dla właściwych organów, jak i dla podmiotów profesjonalnych i osób prywatnych.

Zgodnie z osiągniętym kompromisem agrofagi priorytetowe będą identyfikowane na podstawie szczegółowych kryteriów zawartych w załączniku do rozporządzenia, a ich liczba nie będzie z góry ograniczona.

c) System przywozu

Wniosek Komisji zawierał pewne narzędzia zapobiegania wprowadzaniu agrofagów na terytorium Unii przy okazji przywozu roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów pochodzących z państw trzecich.

Rada i Parlament Europejski zgodziły się co do potrzeby wzmocnienia takiego systemu poprzez wprowadzenie pewnych nowych elementów.

Co za tym idzie, dodano nową kategorię roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów „wysokiego ryzyka”: są to rośliny, produkty roślinne lub inne przedmioty, które na podstawie wstępnej oceny stwarzają zagrożenie agrofagami na terytorium Unii na nieakceptowalnym poziomie. W związku z tym ich wprowadzanie z państwa trzeciego na terytorium Unii powinno być zabronione do czasu zakończenia pełnej oceny ryzyka.

Ponadto świadectwa fitosanitarne, które potwierdzają zgodność z prawem unijnym danej rośliny, produktu roślinnego lub innego przedmiotu importowanego z państwa trzeciego na terytorium Unii, będą wymagane dla szerszego zakresu roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów.

d) Uprawnienia delegowane i wykonawcze

Ze szczególną uwagą przeanalizowano proponowane uprawnienia Komisji; przereklamowano kilka artykułów, aby lepiej zdefiniować uprawnienia Komisji.

Osiągnięty kompromis przewiduje również przyjęcie w drodze aktu delegowanego wykazu agrofagów priorytetowych, zważywszy na fakt, że odnosi się to do określenia szerszych priorytetów politycznych, a nie jest jedynie zastosowaniem kryteriów naukowych do agrofagów roślin.

IV. PODSUMOWANIE

Stanowisko Rady w pierwszym czytaniu w pełni odzwierciedla porozumienie osiągnięte między dwoma współprzewodawcami, jak zostało to potwierdzone wspomnianym wyżej pismem przewodniczącego parlamentarnej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi do przewodniczącego Komitetu Stałych Przedstawicieli (część I) z dnia 3 maja 2016 r. Stanowisko to zostało następnie zatwierdzone przez Radę na posiedzeniu w dniu 26 maja 2016 r. poprzez przyjęcie porozumienia politycznego.
